

25. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2018. GODINE

1. razred

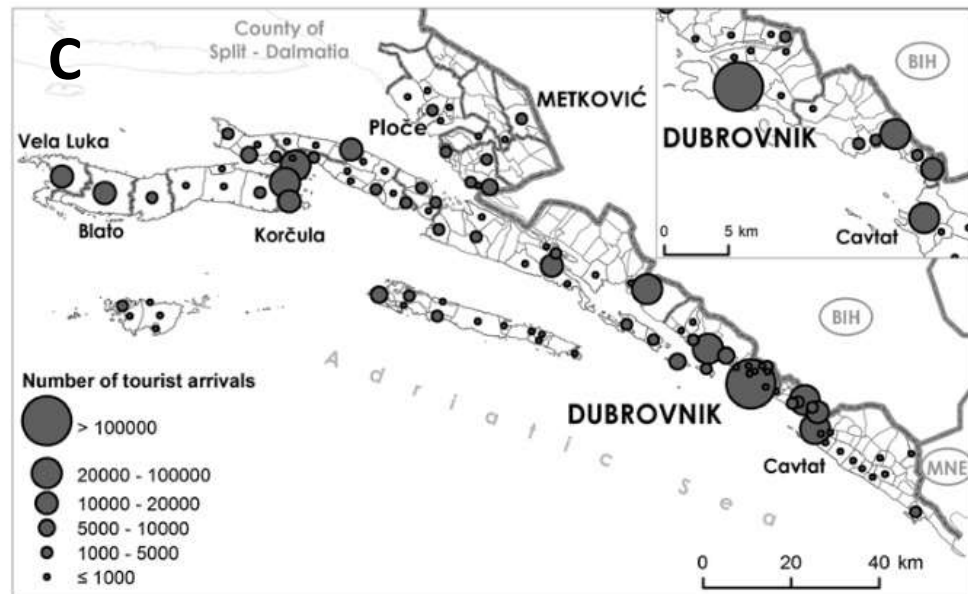
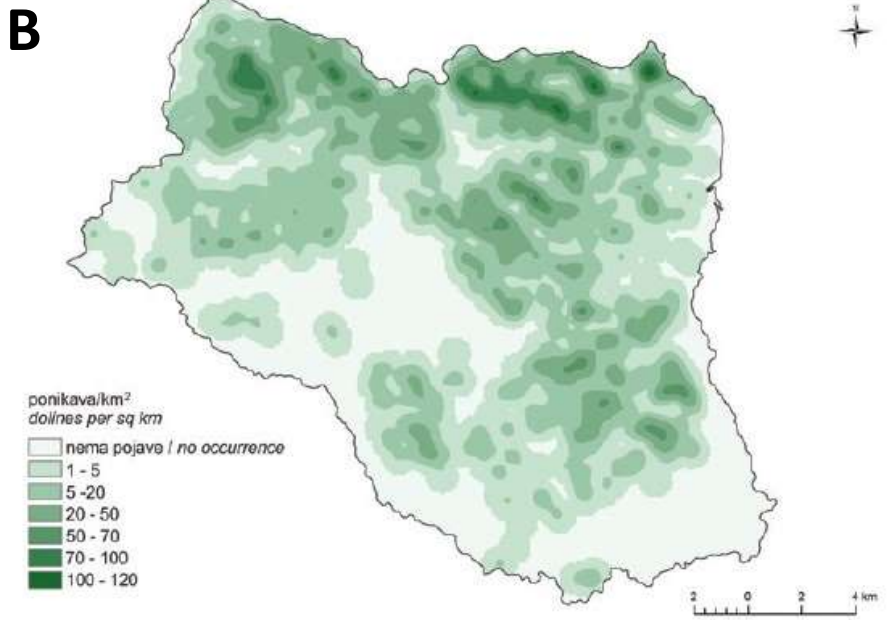
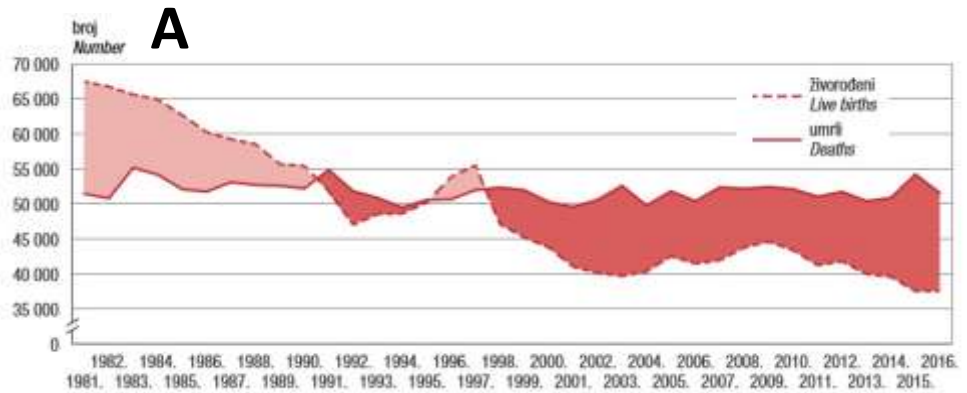
Vukovar, 24. travnja 2018. g.

1. (3) Slovima A, B i C označeni su grafički prikazi rezultata istraživanja pojedinih znanstvenih disciplina geografije. Upiši na crte iza slova naziv znanstvene discipline geografije na koju se slika s tim slovom odnosi.

A _____

B _____

C _____

2. (2) Karta prikazana na slici naziva se _____.

Crte na prikazanoj karti temelje se na orijentaciji prema (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) geografskom sjeveru,
- b) Gauss-Krügerovoj mreži,
- c) magnetskom sjeveru,
- d) zvijezdi Sjevernjači.

3. (2) Na slici je prikazana ilustracija vozila pomoću kojega znanstvenici istražuju planet čije je ime _____.

Koje je ime jednog od satelita tog planeta? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) Deimos
- b) Ganimed
- c) Io
- d) Titan

4. (3) U sklopu ekspedicije zrakoplov je poletio iz zračne luke (označene znakom x i brojem 1) koja se nalazi u Norveškoj (70° s. g. š. i 24° i. g. d.) 22. travnja u 8 sati ujutro prema pojasnom vremenu. Plan leta ekspedicije prikazan je na sljedećem slajdu. Čim je poletio zrakoplov se kretao u smjeru Sjevernog pola te se nastavio gibati pravocrtno u istom smjeru nakon što ga je preletio. Zrakoplov je sletio u zračnu luku (označenu znakom x i brojem 2) koja se nalazi na istoj geografskoj širini kao i mjesto iz kojeg je poletio nakon ukupno 7 sati leta.

Na crte iza slova upiši:

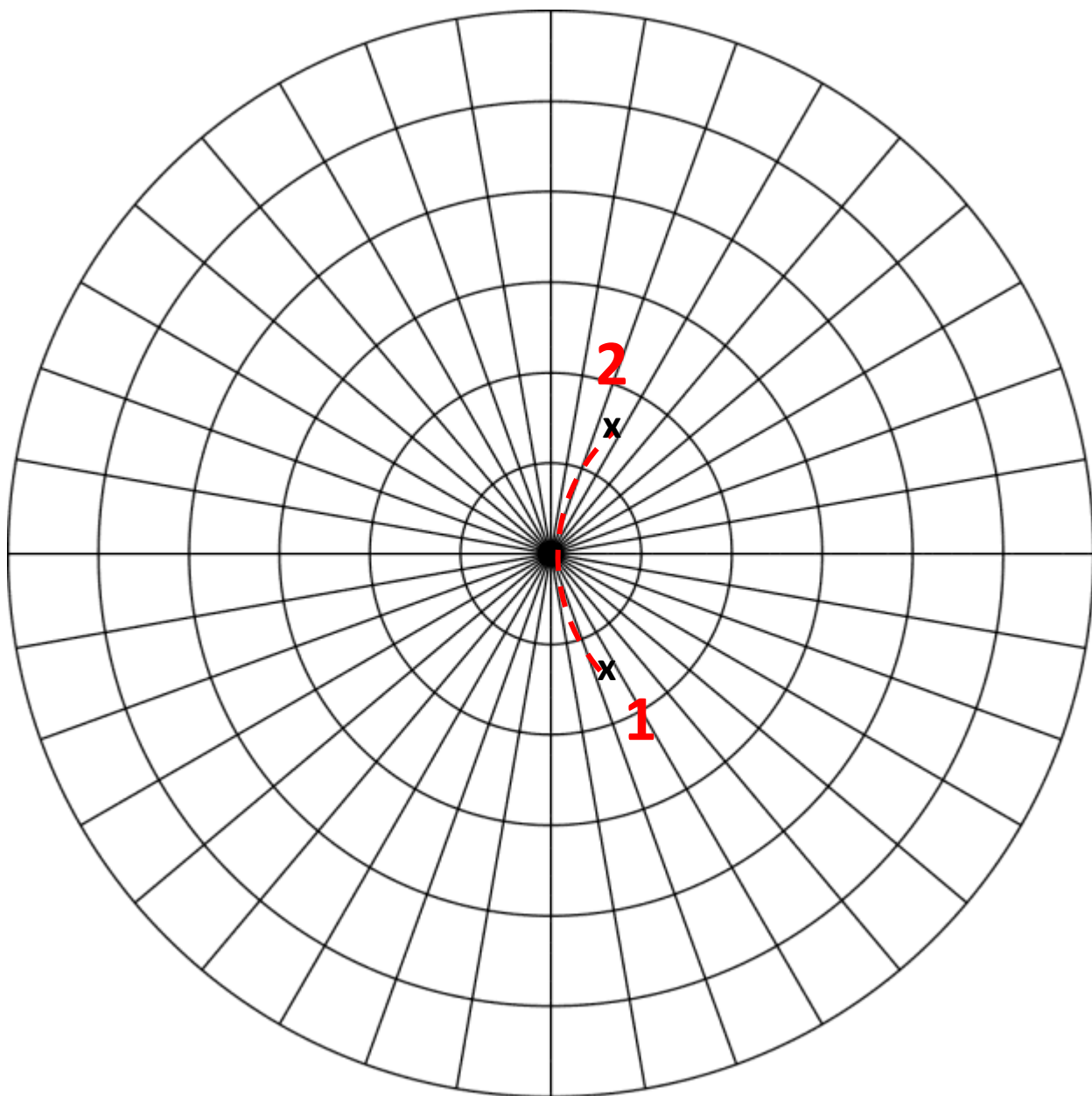
A. geografske koordinate zračne luke u koju je zrakoplov sletio,

B. datum i sat (prema pojasnom vremenu) zračne luke u koju je zrakoplov sletio.

A _____

B _____

Crta na slici koja pokazuje plan leta zrakoplova naziva se _____.

5. (3) Zaokruži slovo ispred naziva projekcije u kojoj je izrađena priložena karta.

a) Ptolemejeva projekcija

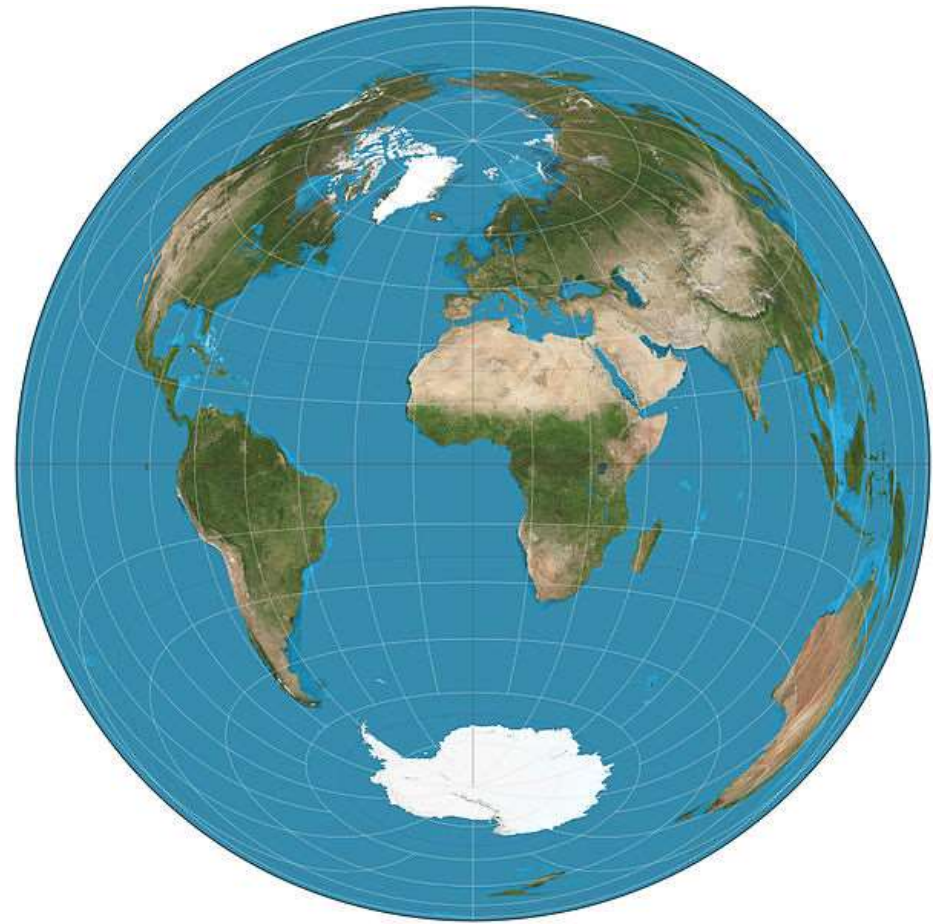
c) Eckertova projekcija

e) stereografska projekcija

b) Lambertova projekcija

d) Van der Grintenova projekcija

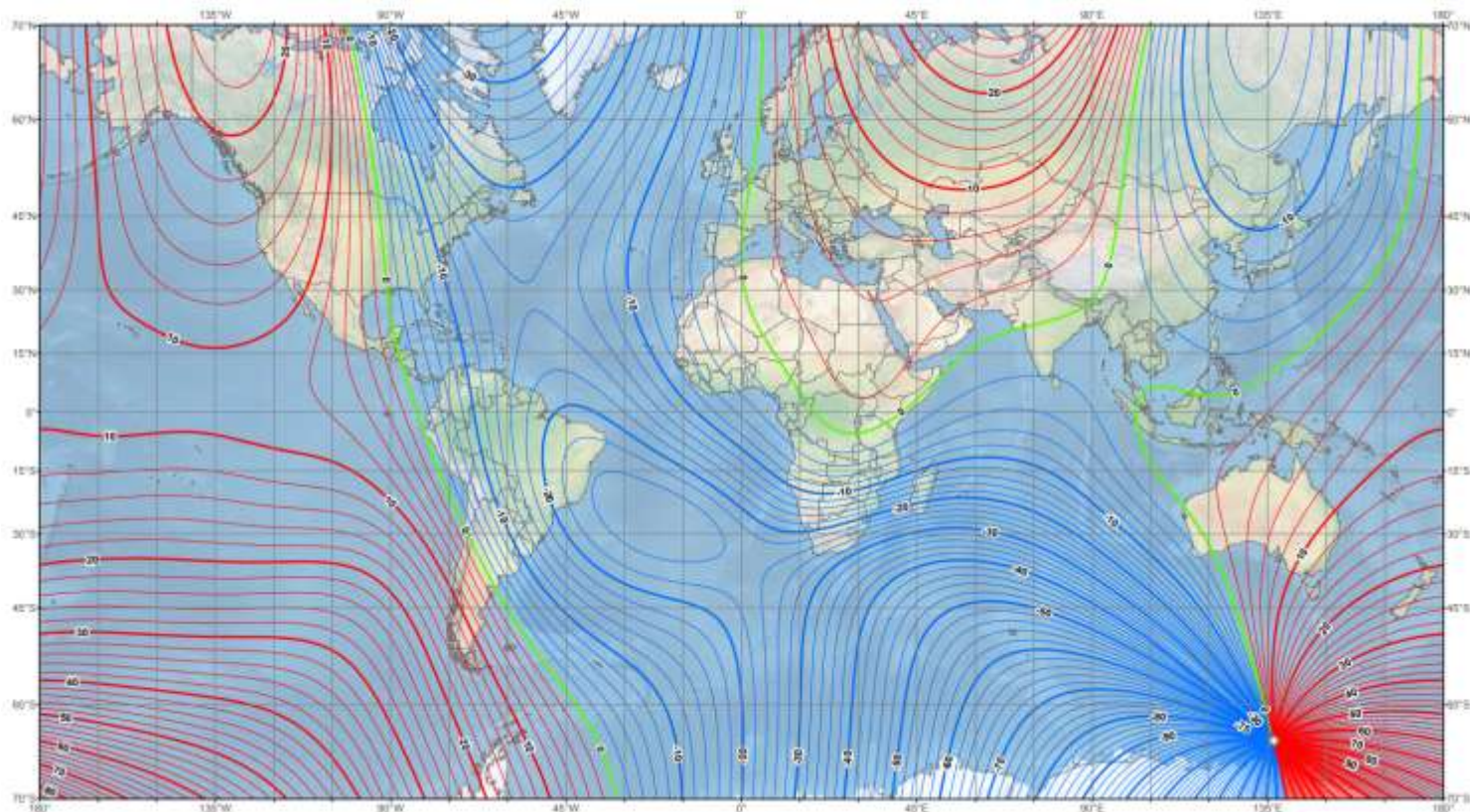
S obzirom na element vjernosti kartografska projekcija na priloženoj karti ubraja se u _____ projekcije, a prema plohi projiciranja ubraja se u _____ projekcije.

6. (4) Magnetna deklinacija je horizontalni kut između smjera _____ pola i smjera _____ pola.

Magnetna deklinacija za Zagreb za 2018. godinu iznosi $\delta = + 3^{\circ} 57'$. Koju vrijednost azimuta trebamo odrediti na kompasu kako bi se kretali u smjeru geografskog jugoistoka? _____

Kako se nazivaju linije, prikazane na karti, koje spajaju mjesta iste magnetne deklinacije?

7. (4) Na slici je prikazan prividni put Sunca na nebeskom svodu u karakterističnim položajima kako ga vidi promatrač koji se nalazi na 45° s. g. š. Zaokruži slovo koje pokazuje položaj koji Sunce ima 21.3.

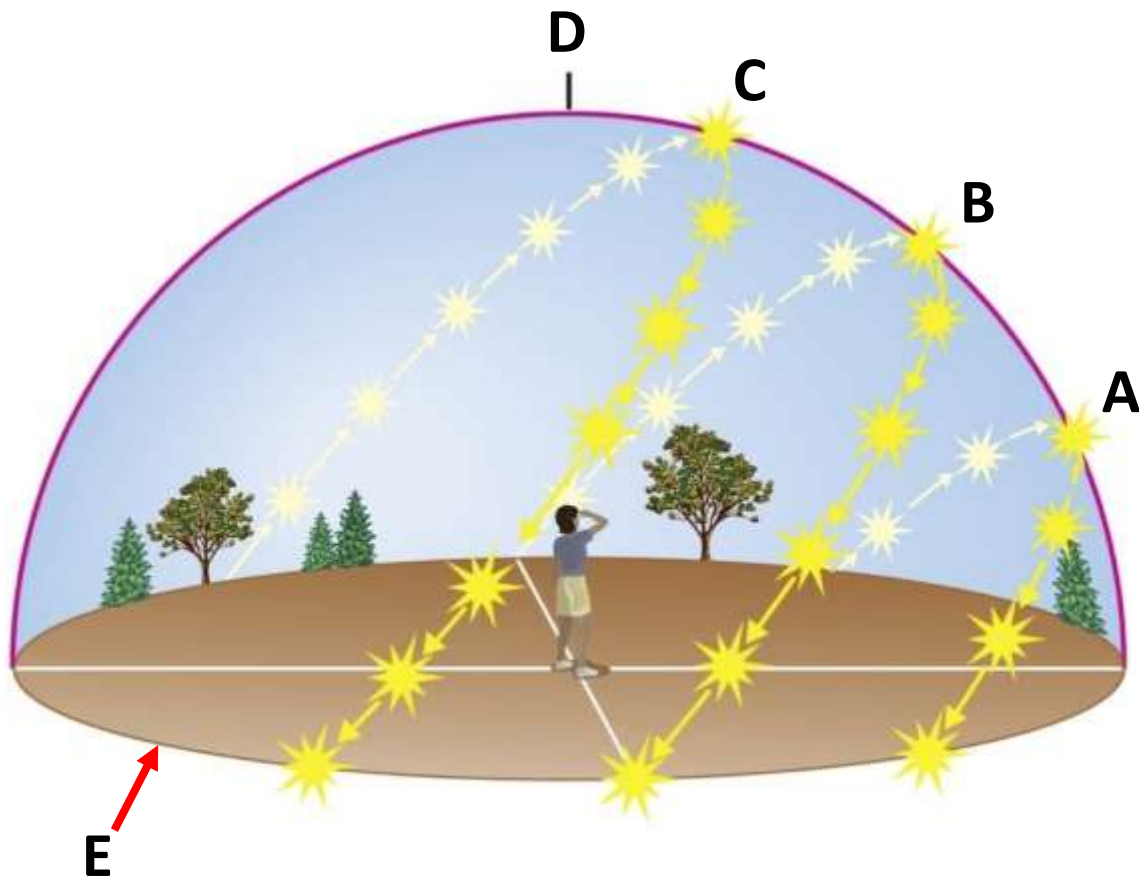
A B C

Naziv za karakterističan položaj Zemlje prema Suncu na taj da je

_____.

Točka označena slovom D
naziva se _____.

Kružnica označena slovom E
naziva se _____.

8. (4) Slika 1 je satelitska snimka otoka čije je ime _____.

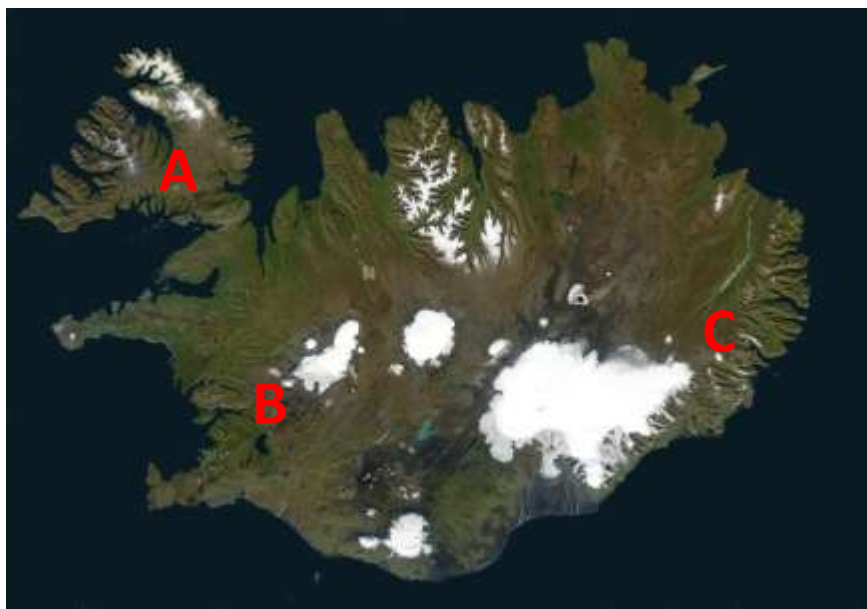
Na karti 2 na sljedećem slajdu prikazano je pružanje reljefnog oblika koji čini značajan dio reljefa oceanskog dna, a koji se na prikazanom otoku nalazi iznad površine oceana. Ime tog reljefnog oblika je _____.

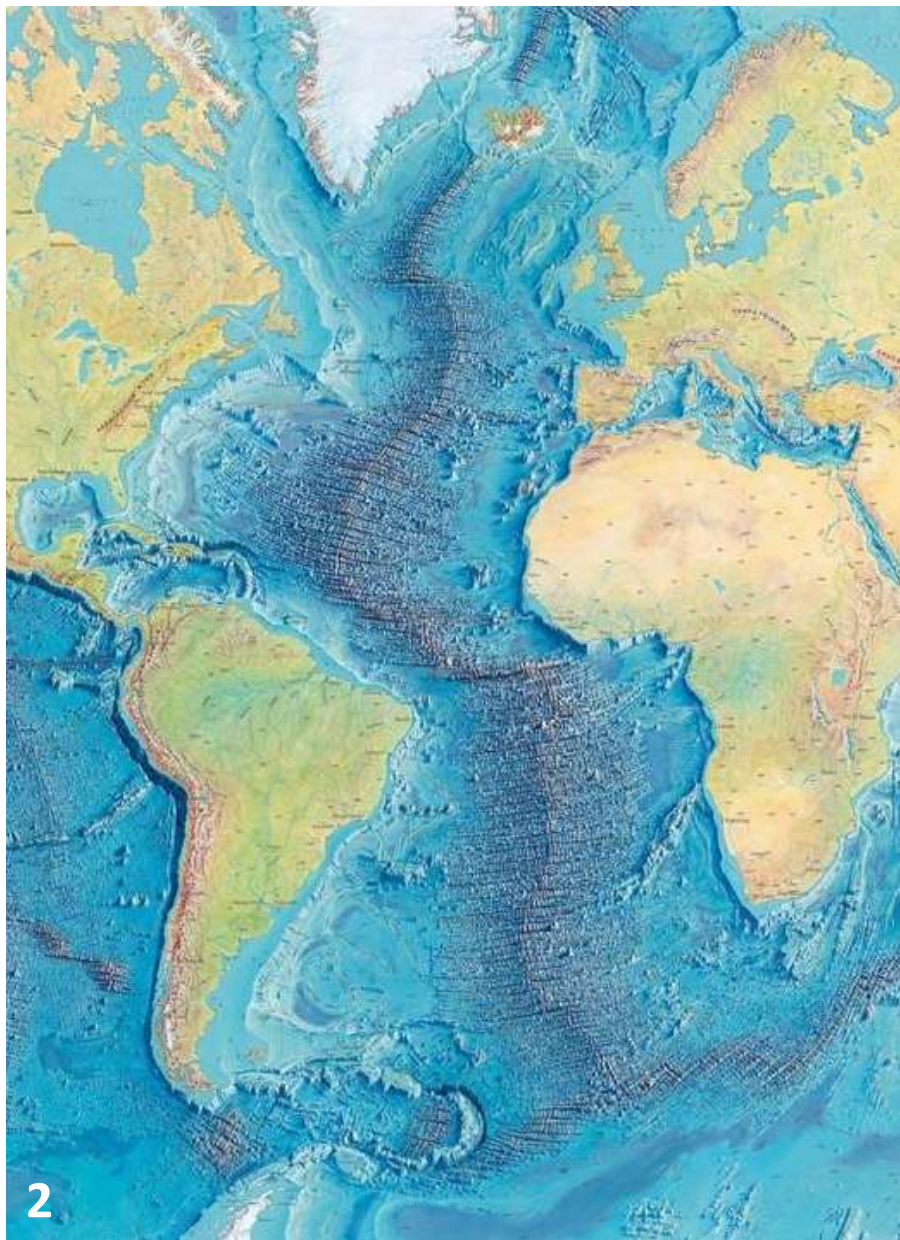
Fotografija 3 na sljedećem slajdu prikazuje dio tog reljefnog oblika na površini otoka. Zaokruži slovo koje predstavlja lokaciju na otoku prikazanom na slici 1 na kojem je fotografija 3 snimljena.

A B C

Stijene na fotografiji 3 izgrađene su većinom od bazalta i (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

a) granita, b) gnajsa, c) dolomita, d) gabra.

9. (2) Relativna starost stijena određuje se pomoću fosila koji su karakteristični za manja geološka razdoblja, a koji se nazivaju _____ fosili.

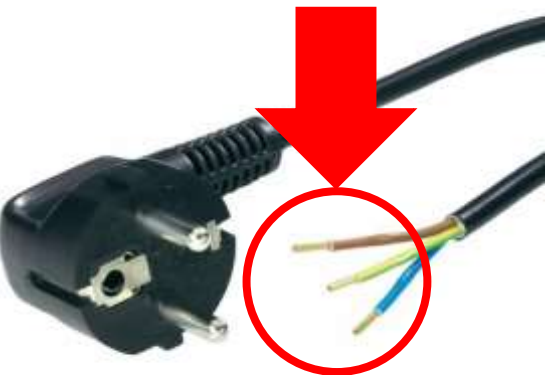
Poredaj kronološki upisivanjem na crte slova s fotografija, od najstarijeg do najmlađeg, fosile prikazane na slikama prema geološkim razdobljima u kojima su živjeli.

10. (4) Mnogi se minerali i „samorodni” minerali koriste u svakodnevnom životu. Na sljedećem slajdu fotografije su nekih proizvoda i minerala koji su korišteni, dijelom ili u cijelosti, u izradi tih proizvoda.

Iza brojeva koji označavaju slike proizvoda na kraću crtu upiši slovo slike minerala od kojih je navedeni proizvod izrađen, a na dulju crtu naziv tog minerala.

1	_____	_____
2	_____	_____
3	_____	_____
4	_____	_____

1

2

3

4

A

B

C

D

11. (3) Na fotografiji je prikazan vrh strijele koju su izradili ljudi u kamenom dobu. Naziv stijene od koje je izrađen vrh strijele na fotografiji je _____.

Zaokruži slova ispred tvrdnji koje opisuju tu stijenu!

- a) Nastaje naglim hlađenjem lave.
- b) Ima porfirnu strukturu.
- c) Pripada skupini intruzivnih magmatskih stijena.
- d) Pripada u skupinu kiselih stijena.

12. (3) Naziv reljefnog oblika prikazanoga na fotografiji je _____.

Naziv za vrstu potresa koji može nastati pri postanku ovog reljefnog oblika je _____ potres.

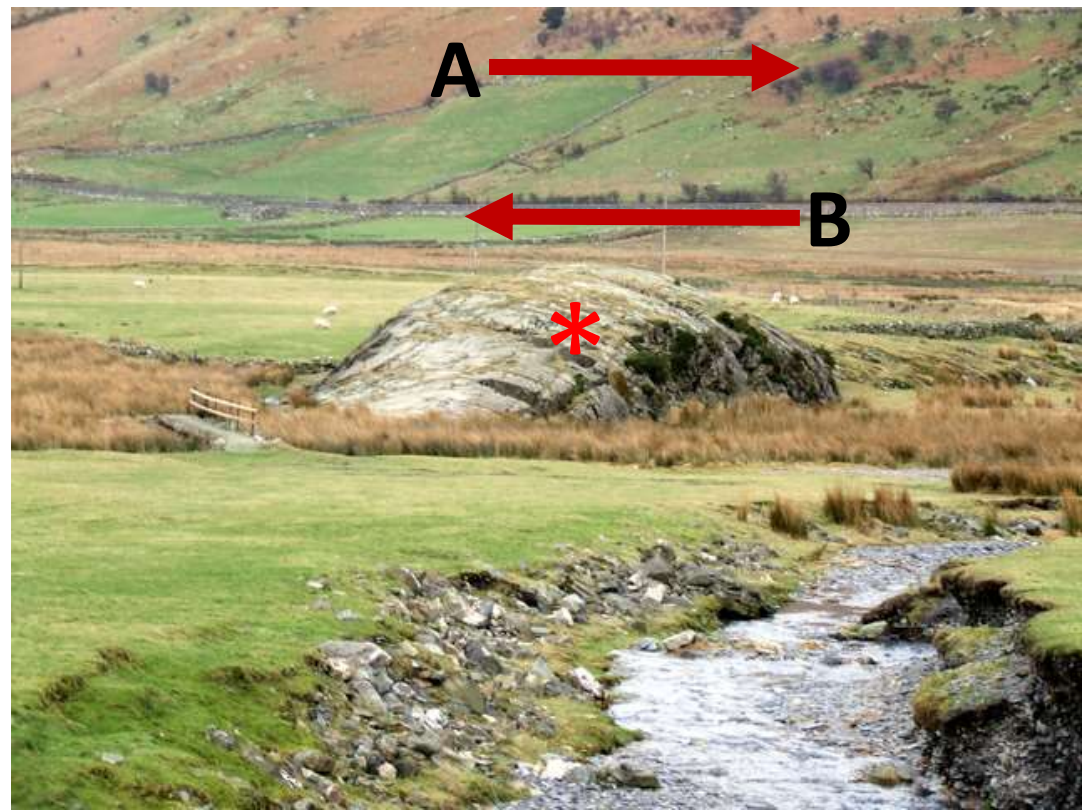
Koja se od navedenih vrsta stijena mora nalaziti u podlozi da bi nastao reljefni oblik prikazan na fotografiji? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) škriljavac
- b) dolomit
- c) bazalt
- d) diorit

13. (3) Naziv reljefnog oblika na fotografiji označenog zvjezdicom (*****) je _____, a naziv denudacijskog procesa kojim je nastao jest _____.

Na crt u piši slovo uz strelicu koja označava smjer djelovanja agensa koji je oblikovao prikazani reljefni oblik. _____

14. (3) Na fotografiji je prikazan vodopad koji se nalazi na najdužoj rijeci u Africi koja se ulijeva u Indijski ocean. Koje je ime te rijeke? _____

Puni naziv denudacijskog procesa kojim je nastao vodopad prikazan na fotografiji je _____.

Zbog kojeg od navedenih razloga nastaje taj denudacijski proces? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

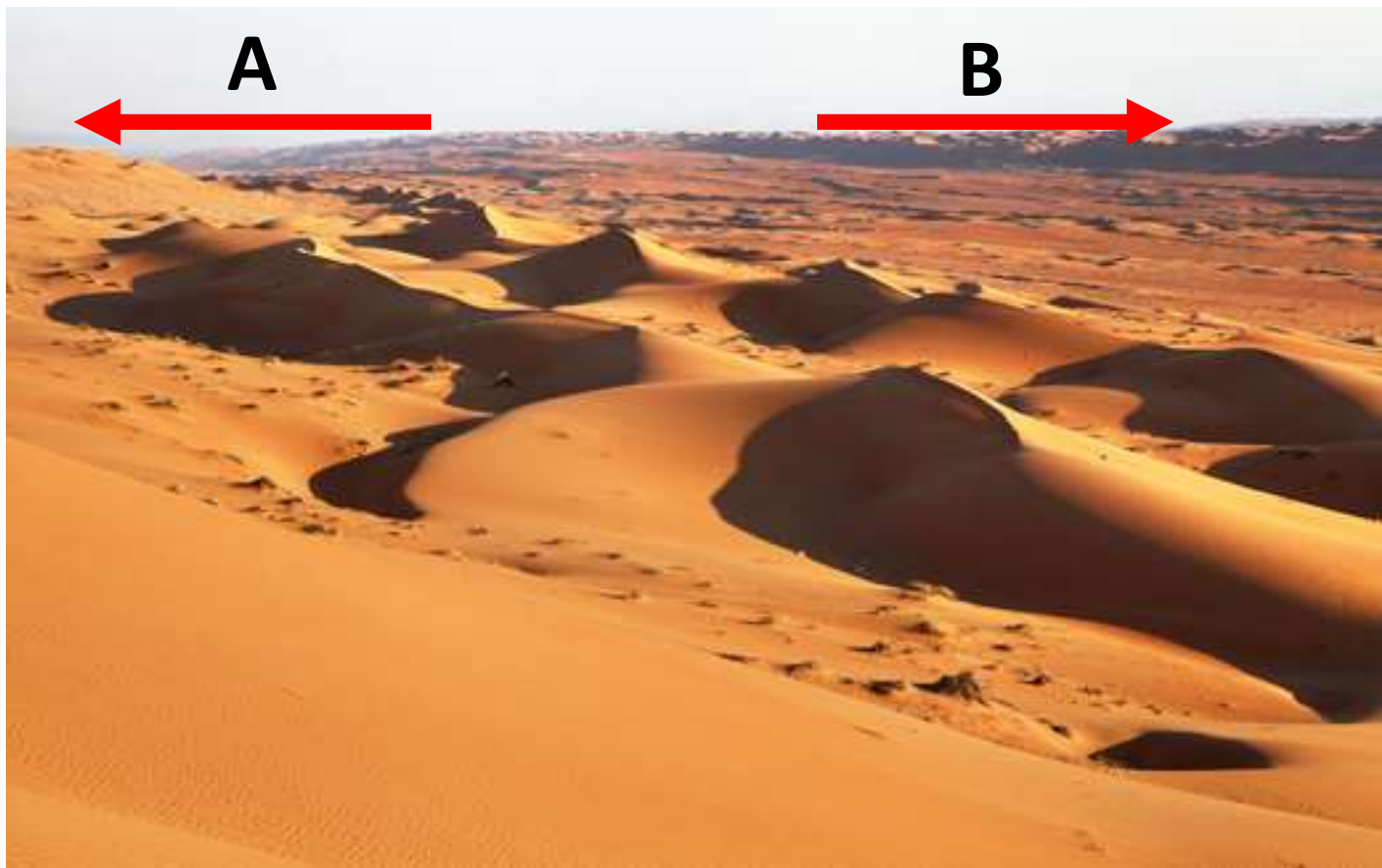
- a) bržeg trošenja mekše stijene na vrhu vodopada
- b) vrlo jake bočne erozije
- c) bržeg trošenja mekše stijene na dnu vodopada
- d) akumulacije materijala kojeg donosi rijeka

15. (3) Na fotografiji je prikazana pustinja u Africi. Koji je naziv za takvu pustinju, s obzirom na materijal od kojega je sastavljena _____.

Koji je naziv akumulacijskog oblika reljefa prikazanoga na fotografiji koji nastaje radom vjetra? _____

Kojim je slovom označena strelica koja označava prevladavajući smjer djelovanja vjetra? _____

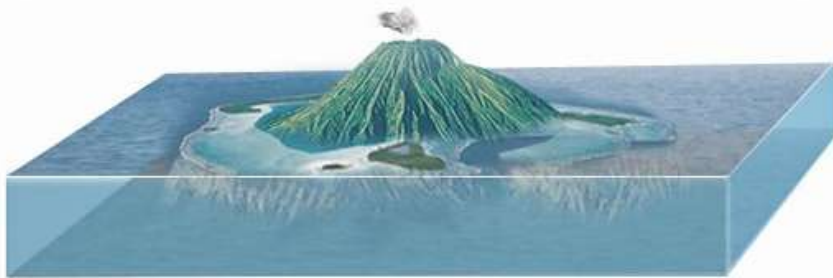

16. (3) Na sljedeća pitanja odgovori uz pomoću priloženih slika.

Koji je naziv za otok koji nastaje radom koralja čiji je postanak prikazan na slikama? _____

Na crtu upiši naziv vrste organogenih obala u koje ubrajamo koraljne obale.

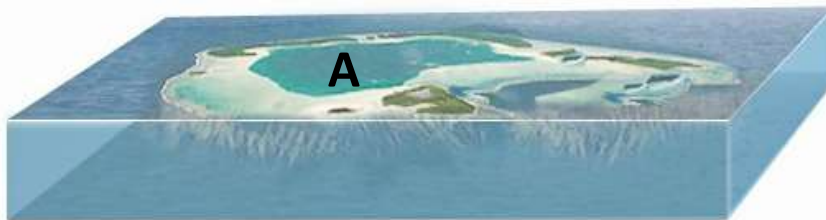
Koji je naziv za plitki dio mora, na slici označen slovom A, koji je od dubljeg mora odijeljen koraljnim grebenom? _____

1.

2.

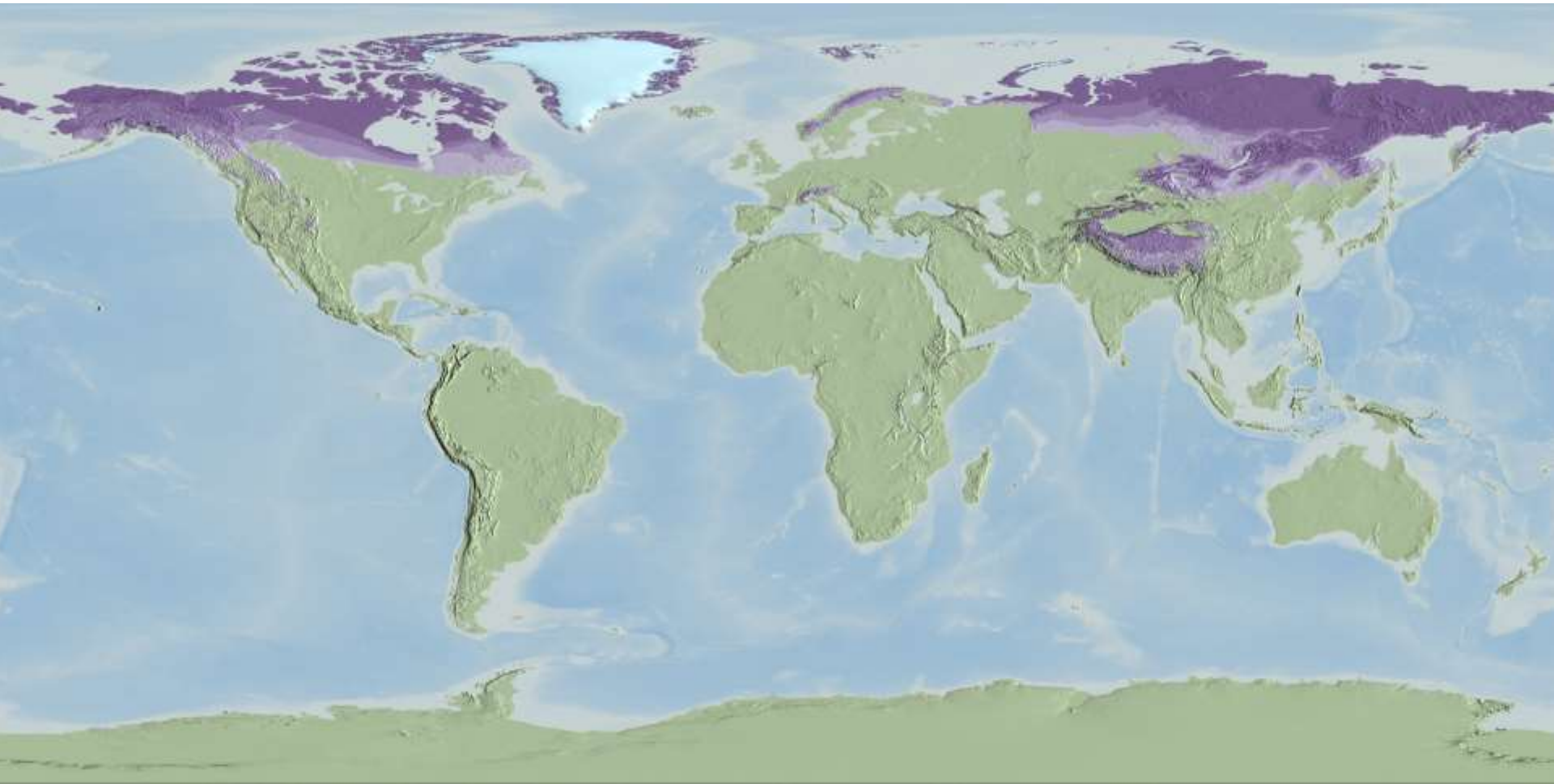
3.

17. (2) Zbog jedne prirodne pojave Kinezi su dijelove željezničke pruge u Tibetu morali graditi na stupovima kako je prikazano na fotografiji. Na sljedećem je slajdu nijansama ljubičaste boje prikazano područje u kojem je zastupljena ta pojava. Naziv te pojave je _____.

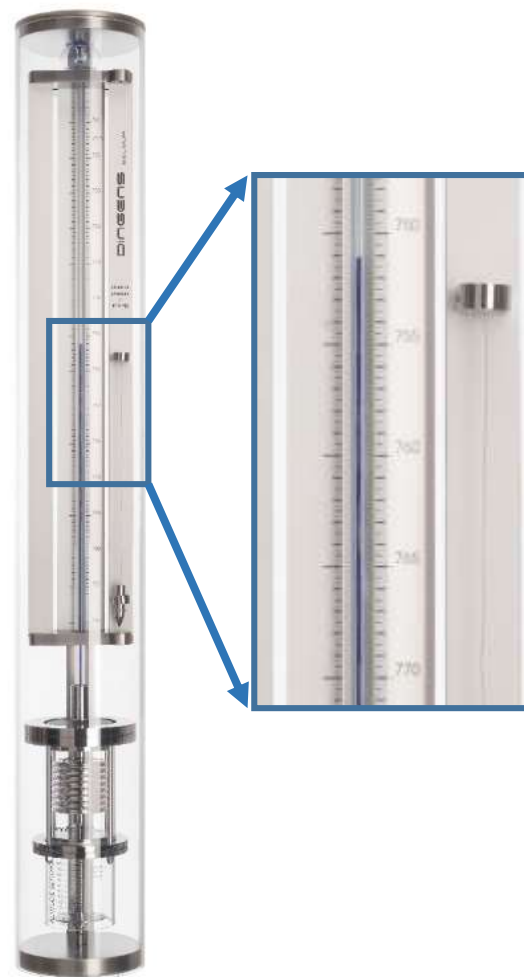
Bez prikazane prilagodbe, željezničkom bi prometu u Tibetu ta pojava najveći rizik predstavljala (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) u toplom dijelu godine,
- b) cijele godine,
- c) od rujna do veljače,
- d) u hladnom dijelu godine.

18. (3) Na crtu ispod fotografije upiši naziv meteorološkog instrumenta koji je prikazan na fotografiji!

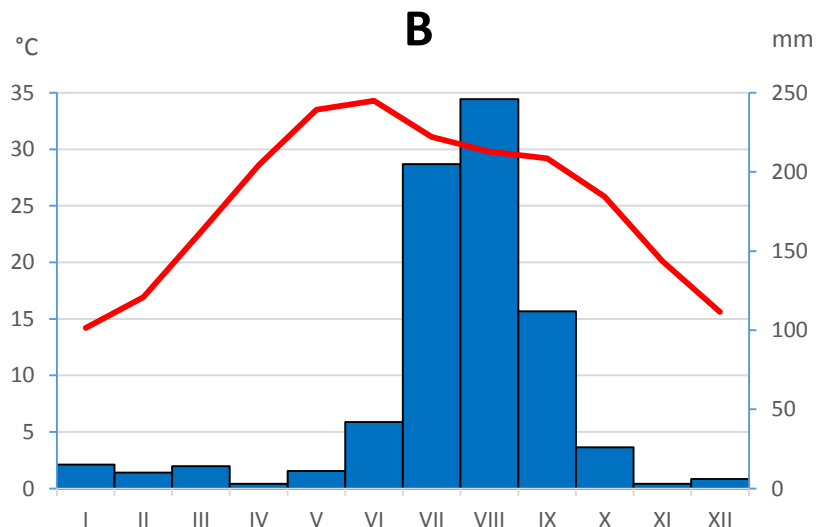
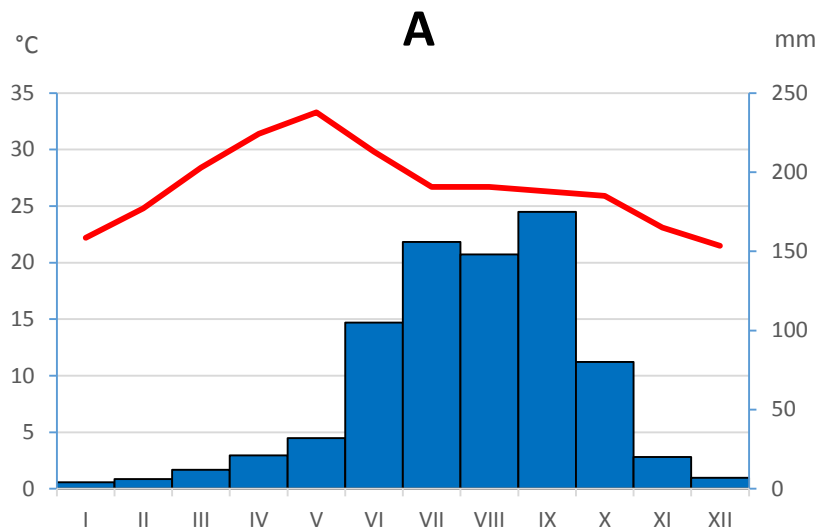
19. (4) Na sljedeća pitanja odgovori pomoću klimadijagrama za meteorološke postaje A i B.

Obje se postaje nalaze u dijelu svijeta koji, prema osnovnom klimatskom obilježju, nazivamo _____ Azija.

Zaokruži slovo one postaje koja je udaljenija od mora.

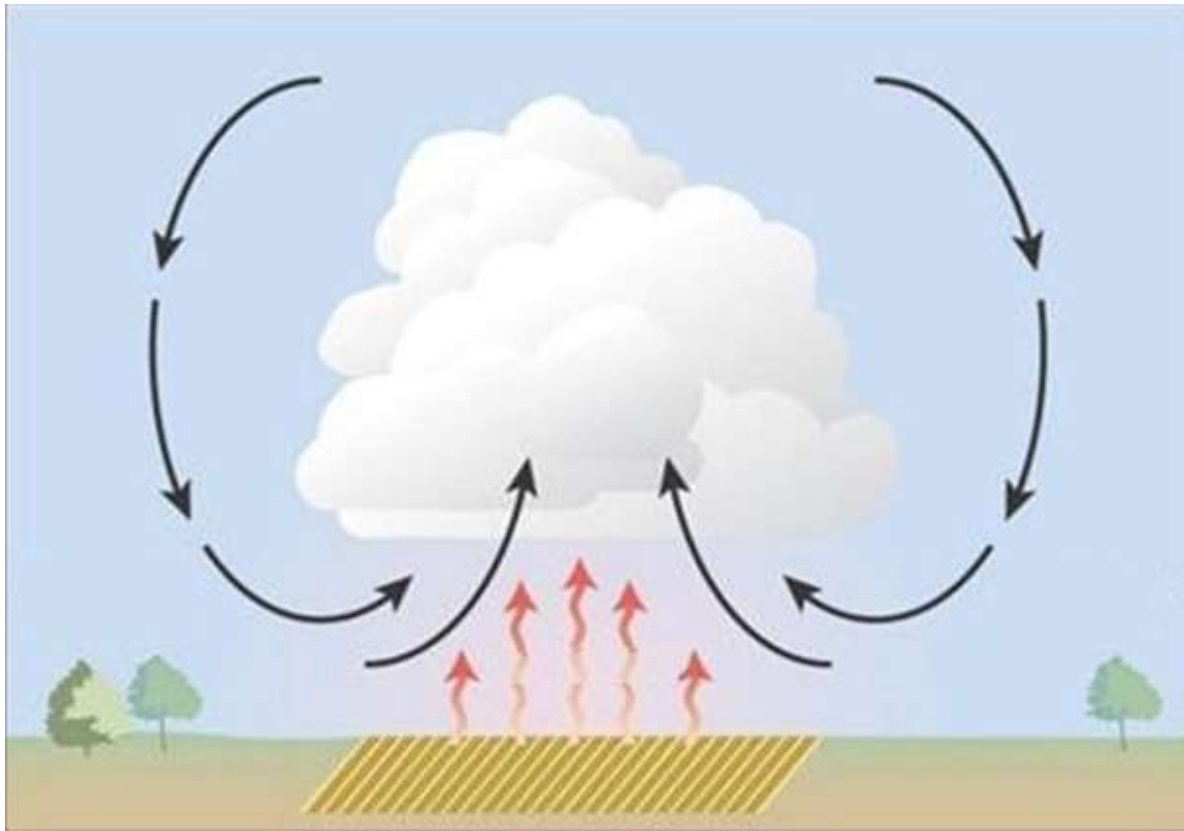
A B

Maksimum temperature u godišnjem hodu nastupa *prije* – *kasnije* (zaokruži točan odgovor) nego što bi to trebalo biti prema položaju obje postaje, a klimatski element zbog kojeg do toga dolazi je _____.

20. (2) Slika prikazuje izdizanje zraka iznad zagrijane podloge zbog čega se zrak hladi i nastaju oblaci. Kako se naziva prikazani proces? _____

Kako se naziva temperatura na kojoj uslijed hlađenja zraka započinje nastanak oblaka? _____

21. (3) Na fotografiji je prikazano razorno djelovanje jedne prirodne pojave. Naziv te prirodne pojave je _____.

Naziv oblaka uz koji je ta pojava postankom vezana je _____.

Koji proces opisuje uvjete potrebne za postanak te prirodne pojave? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) jednoliko zagrijavanje velikih područja
- b) porast tlaka zraka velikih razmjera
- c) velike razlike u zagrijavanju nad manjim područjem i miješanje toplog i hladnog zraka
- d) nagli pad temperature nad manjim područjem

22. (3) Slika prikazuje dva smjera strujanja u sklopu cirkulacije zraka koja nastaje kao posljedica razlike u zagrijavanju na padinama.

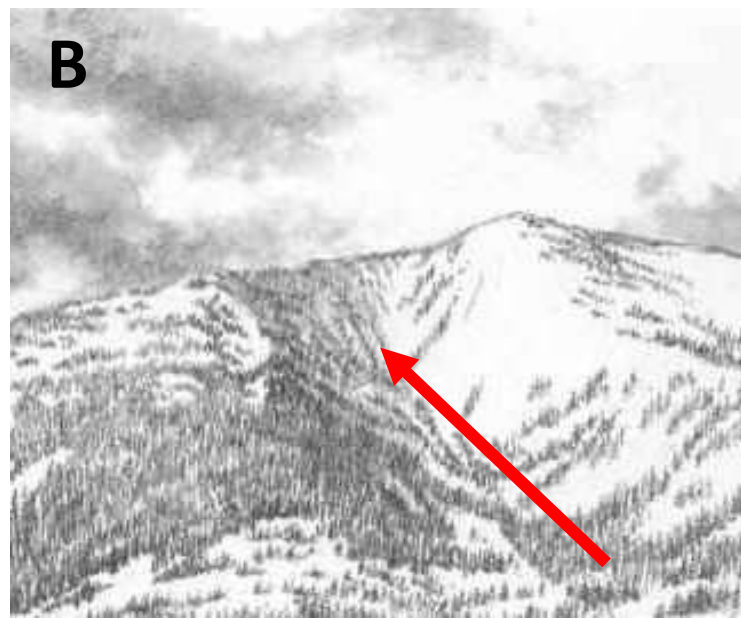
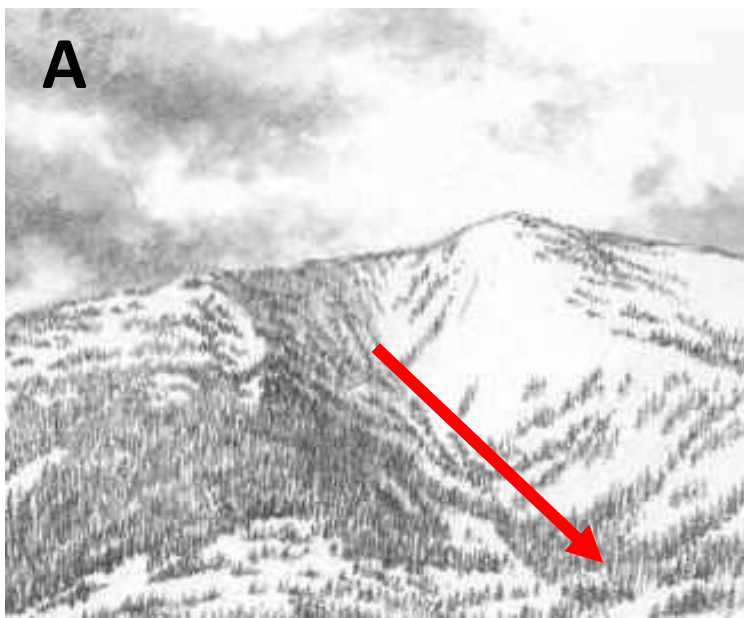
Naziv cirkulacije atmosfere kojoj pripadaju prikazana strujanja je _____
cirkulacija.

Na crt upiši naziv za strujanje zraka prikazanu na slici A. _____

Zaokruži slovo one slike koja prikazuje prevladavajuće strujanje tijekom dana.

A

B

23. (4) Na pitanja odgovori uz pomoć karte prizemne sinoptičke situacije u Europi 16. siječnja 2015. godine koja se nalazi na sljedećem slajdu.

Na crte upiši nazive za fronte označene na karti slovima A i B.

A _____

B _____

S obzirom na raspodjelu tlaka zraka i sinoptičkih fronti upiši brojeve 1 i 2 uz vrijeme koje se može očekivati u dijelovima Europe koje ti brojevi označavaju.

____ suho i stabilno

____ obilne i intenzivne padaline

____ vedro i vruće

____ dugotrajne padaline slabog intenziteta

